

دانشگاه صنعتی شریف دانشکدهی مهندسی کامپیوتر

پایاننامهی کارشناسی رشته مهندسی کامپیوتر

عنوان:

تولید شرطی گراف

نگارش:

امیر مجتبی صبور

استاد راهنما:

دكتر مهديه سليماني

بهمن ۱۳۹۹

سپاس

از دکتر سلیمانی که به عنوان استاد راهنما با کمکها و راهنماییهای بیدریغشان مرا در انجام این پروژه یاری کردند و از خانم فائزه فائز که مرا در تمام طول انجام پروژه راهنمایی کردند؛ تشکر و قدردانی میکنم. شبکههای مولد عمیق در سالهای اخیر موفقیت چشمگیری در زمینه تولید گراف بدست آوردهاند. اما تاکنون تمرکز محققان بر روی تولید بدون شرط گراف بوده است، در حالی که در زمینه های تصاویر و متون پیشرفتهای بسیار زیادی در تولید مشروط آنها دیده می شود. از آنجا که اطلاعات گرافها بسیار وابسته به محیط تعریف شان است، تولید شرطی گراف اهمیّت زیادی پیدا می کند و سوال مطرح شده این است که آیا میتوان پیشرفتهای دو حوزه متن و عکس را به حوزه گراف منتقل کرد. در این پروژه، تعدادی از راهکارهای مورد استفاده در حوزهی متن و عکس را استفاده می کنیم و روشی نظارتی برای یادگیری شبکههای مولد عمیق در راستای تولید شرطی گراف ارائه می دهیم. سپس، روش مطرح شده را روی چندین مجموعه داده مختلف آزمایش کرده و نتایج آن را گزارش می کنیم.

كليدواژهها: يادگيري عميق، توليد گراف، توليد شرطي گراف

فهرست مطالب

١	مقدمه	٩
	۱_۱ تعریف مسئله	٩
	۱_۲ اهمیت موضوع	١.
	٣_١ اهداف تحقیق	١.
	۱_۴ ساختار پایاننامه	١١
4	مفاهيم اوليه	۱۲
	۱_۲ یادگیری نظارتی	۱۲
	۲_۲ مدلهای مولد و مولد مشروط	۱۲
	٣_٢ دادگان گراف	۱۳
	۲_۳_۲ تعریف	۱۳
	۲_۳_۲ چالشها	14
	۲_۴ آموزش مدلهای مولد	14
	۲_۵ ارزیابی مدلهای مولد	18
٣	کارهای پیشین	۱۸
	۲_۳ تولید مشبوط در حوزه متن	۱۸

فهرست مطالب

	۳_۱_۱ روشهای مبتنی بر طراحی کدگذار و کدگشا	۱۹	
	۳_۱_۲ روشهای مبتنی بر مدلهای مولد خصمانه	۲۱	
	۳_۲ تولید در حوزه گراف	74	
۴	مدل و نتایج	**	
	۱_۴ بررسی اجمالی مدل	77	
	۲_۴ مشکل گسسته بودن و عدم جریان گرادیان	79	
	۴_۳ آزمایشها و نتایج	٣.	
	۲_۳_۴ مجموعه دا دهها	٣.	
	۲_۳_۴ بررسی نتایج آزمایش	۳۱	
۵	نتیجهگیری	44	

فهرست شكلها

18	•	•	•	•					•			•	•	•		•		•	•				l	نھ	بر آ	بوب	ر تص	، در	ِاف	گر	س	ِئوس	ے ر	بنشر	ۣڿؚ؞ؚ	تاثير	,	۱ _	۲
۲.												بر	نغي	من	ار.	گذ	کدً	ود ً	خ	ای	مها	در	ے م	اسر	اس	، بر	متن	بط	نىرو	مش	لد	مو	دل	، ما	اری	معم	,	۱ _	٣
77																										٠ .	مان	خص	د -	ول	ی م	هاء	دل.	، ما	اري	معم	,	۲_	٣
74	•																										•	Se	nt	iC	łΑ	N	دل	، ما	اري	معم	۲	-	٣
۲۵																											G	tra	apl	hΕ	RΝ	N	دل	، ما	اری	معم	١	۴_	٣
۳١																				.]	ΡI	RC	Τ	El	ΙN	S	داد	وعا	جمو	مح	س	رئو،	اد ر	مدا	ع ت	توزي	,	۱_	۴
٣٢				E	rd	.OS	s F	₹e	ny	yi	اده	ەدا	وع	نمو	ىج	ے ہ	يشر	ما	ِ آز	د ر	ده	شد	ليد	تو	باي	هر	گراف	_ .ر ً	<i>p</i> د	ير (	ناد	، مة	ىين	خه	ع ت	توزي	١	۲_	۴

فهرست جدولها

	۱ خلاصه اطلاعات مجموعه داده های PROTEINS و مجموعه داده ساختگی -5.75-0.25 ErdosRenyi	_4
٣.		
٣٢	ـ ۲ نتایج مدل روی مجموعهداده Erdos Renyi	۴.
٣٣	ـ ۳ بررسی صحت گرافهای تولید شده در آزمایش مجموعهداده PROTEINS	۴-
٣٣	ـ ۲ - بررسی صحت گرافهای تولید شده در آزمایش مجموعهداده PROTEINS	۴_

فصل ١

مقدمه

۱_۱ تعریف مسئله

مدلهای مولد عمیق ایکی از زمینههای بسیار فعال تحقیقاتی در زمینه یادگیری ماشین است. گرچه این مدلها پیشرفتهای چشمگیری در حوزههای تصویر و متن، همچون تولید تصاویر و متون و یادگیری نمایشهای قابل تفسیر ۱، بدست آوردهاند، اما بکارگیری آنها در حوزه گراف کمتر مورد مطالعه قرار گرفته شده است. در حال حاضر، اکثر دستاوردهای این حوزه در راستای تولید بدون شرط گراف می باشد و گام بعد این است که چگونه می توان این روشها را تعمیم داد تا بتوان مقدار کنترل انسانی را در آنها افزایش داد.

در حالت عادی هدف آموزش دادن مدلهای مولد عمیق آن است که بتوان به واسطه آنها از توزیع یادگرفته شده نمونه برداری کرد. اما اگر بخواهیم یک قدم جلوتر برویم، به مدلهای مولد شرطی میرسیم. در این مدلها، هر داده تعدادی شرط دارد و هدف، یادگیری توزیع دادگان مشروط به این شرطها است. به عنوان مثال، در زمینه تولید تصاویر، مدلهایی وجود دارند که تصاویر متنوعای از انسانها تولید میکنند و همچنین مدلهایی وجود دارند که با ورودی گرفتن تعدادی شرط، همچون جنسیت و رنگ پوست، تصویر انسانهایی که دارای این شرطها هستند را تولید میکند. در این پروژه هدف ما ارائه مدل مولدی برای مسئله تولید مشروط گراف است. طرح دقیق حالت کلی مسئله به شکل زیر است:

مسئلهی ۱ ـ ۱ فرض کنید $\mathcal{D}_{train} = \{(g_i, c_i) | i = 1, 1, \dots, n\}$ دادگان آموزش باشند که هر داده یک گراف (g_i) و کنید (c_i) است. هدف پیدا کردن شبکه عصبی F_{θ} با پارامتر های θ است که با ورودی گرفتن شرط (c_i) در خروجی

Deep Generative Models'

Interpretable Representations

فصل ۱. مقدمه

گراف y را به گونهای تولید کند که y از توزیع P(g|c) بیاید.

۱_۲ اهمیت موضوع

از آنجا که تولید مشروط گرافها بسیار انتزاعی است، میتوان از آن در هر حوزهای که دادهها نمایش گراف داشته باشند، استفاده کرد. به عنوان مثال، در زمینه داروسازی و مولکولسازی دادهها به صورت گراف هستند و میتوان در این حوزهها با آموزش دادن یک مدل مولد، مولکول های جدیدی با ویژگی های فیزیکی مشخصی تولید کرد. مثلا میتوان مدلی آموزش داد که بتواند مولکولهایی تولید کند که با احتمال بالا دارای بوی خوشی باشند و چنین مدلی در صنعت عطرسازی خیلی کمککننده خواهد بود. همچنین، میتوان مدلی تولید کرد که مولکولهایی که عایق بسیار خوبی در برابر سرما و گرما هستند پیشنهاد بدهد، و این مولکولها در زمینههایی مانند پنجرهسازی میتوانند خیلی موثر باشند.

زمینه ی دیگری که در آن میتوان داده ها را به صورت گراف نمایش داد، زمینه تولید محتوا آست. به عنوان مثال، میتوان چیدمان جاده ها در یک شهر را به صورت گراف نشان داد که در آن رئوس گراف چهارراه ها و تقاطع ها هستند و یالها جاده ها هستند. در نتیجه، میتوان مدلی را تصور کرد که با ورودی گرفتن ویژگی هایی درباره نحوه چیدمان شهر، شبکه جاده ای جدیدی تولید کند که آن ویژگی ها را داراست. همچنین، میتوان به هر درخت به صورت یک گراف نگاه کرد که رئوس آن مکانهایی هستند که شاخه ای در آنها جدا می شود و مدلی را تصور کرد که با ورودی گرفتن نوع درخت، مدل سه بعدی از آن نوع درخت تولید میکند. از تولید محتوا می توان در صنعت هایی همچون تولید بازی، تولید فیلم، شبیه سازی، معماری، و رباتیک به صورت مستقیم استفاده کرد.

۱_۳ اهداف تحقيق

در این پروژه هدف بررسی ایدههای موجود در زمینه تولید مشروط داده در حوزههای تصویر و متن است . سپس از آنها استفاده می شود تا یک مدل مولد عمیق برای مسئله تولید مشروط گراف ساخته شود، به طوری که گرافهای تولید شده توسط مدل ارائه شده، شیاهت زیادی به گرافهای واقعی مجموعهدادهها داشته باشند.

Content Generation

فصل ۱. مقدمه

۱_۴ ساختار پایاننامه

این پایاننامه شامل ۵ فصل است. فصل دوم درباره ی تعاریف اولیهای که در ادامه به آنها برخواهیم خورد است و به توضیح آنها میپردازد. در فصل سوم، تعدادی از کارهای پیشین مربوط به تولید و تولید مشروط در حوزه متون و گرافها را بررسی میکنیم. در فصل چهارم مدل ارائه شده این پایاننامه به تفصیل بیان میشود و نتایج آزمایشهای این مدل روی دو مجموعه داده واقعی و تولید شده ارائه و تجزیه و تحلیل میشود. در انتها، در فصل پنجم، به نتیجه گیری و بیان پیشنهادهایی برای کارهای آتی میپردازیم.

فصل ۲

مفاهيم اوليه

۲_۱ یادگیری نظارتی

یادگیری نظارتی ۱ در یادگیری ماشین به آموزش مدلهایی گفته می شود که برای آموزش دادن آنها از دادگان برچسبدار استفاده می شود. در این روش هر داده تشکیل شده است از یک ورودی (معمولا یک بردار است) و یک خروجی موردانتظار برای آن ورودی. یادگیری نظارتی ساده ترین و رایج ترین نوع آموزش در یادگیری ماشین است که مزیت اصلی آن، بیشتر بودن دقت مدلهای حاصل است. اما لازمهی این روش، دادگان برچسب خورده است که ممکن است باعث دشواری جمع آوری آنها بشود.

۲_۲ مدلهای مولد و مولد مشروط

یکی از مهمترین وظایف هوش مصنوعی، تولید کردن الگوریتمهایی است که به رایانهها امکان درک دنیا را میدهند و مدلهای مولد^۲ یکی از امیدوارکنندهترین رویکردها برای رسیدن به این هدف هستند. در این مدلها، هدف یادگیری توزیع دادگان است و به طور معمول، این مدلها متغیرهای نهفتهای دارند که با توجه به دادههای مشاهده شده استنباط میشوند. پس از یادگیری، از مدلهای مولد هم برای تجزیه و تحلیل دادهها با استفاده از این متغیرهای نهفته می توان استفاده کرد و هم با استفاده از آنها می توان از توزیع دادهها نمونه برداری انجام داد.

Supervised Learning'

Generative Models

Latent Variables

Infer*

در مدلهای مولد مشروط اوضاع کمی متفاوت است و هر داده، علاوه بر خود نوع دادهای که به دنبال تولید آن هستیم، دارای یک شرط نیز است و هدف مدل، یادگیری توزیع دادگان مشروط به شرط ورودی است. مزیت این مدلها نسبت به مدلهای بدون شرط این است که در این مدلها کنترل بیشتری روی خروجی مدل وجود دارد و میتوان با تغییر دادن شرط ورودی داده شده، خروجی مدل را تنظیم کرد.

۲_۳ دادگان گراف

۱_۳_۲ تعریف

برای استفاده از مجموعهداده های گراف، باید با نحوه ی نمایش و خصوصیات کلی آن ها آشنا باشیم. یک داده گراف شامل اطلاعات زیر می باشد:

۱. ماتریس مجاورت ۵

این ماتریس، به ما شکل کلی شبکه و نحوه ی اتصال رئوس به یک دیگر را می دهد. در سطر i و ستون j آن اگر عدد ۱ قرار داشته باشد، به معنی وجود ایلی از راس i به راس j است و اگر • باشد، به معنی عدم وجود این یال است. گراف های مورد بررسی در این پروژه همگی بدون جهت هستند و این به این معنی است که

$$A = A^T$$

در آنها برقرار است.

۲. برچسب گراف ۲

در مجموعه داده های برچسبگذاری شده گراف، هر گراف یک برچسب دارد که مربوط به کل گراف است. به طور مثال، اگر گرافها نمایانگر مولکولها باشند، برچسب گراف می تواند نشانگر خوش بو بودن یا نبودن مولکول باشد.

۳. ویژگیها و برچسب رئوس ^۷

در بعضی از مجموعهداده های گراف، هر کدام از رئوس گراف نیز می توانند برچسب و بردار ویژگی مربوط به خود داشته باشند.

Adjacency Matrix^a

Graph Label

Node Attributes and Labels^v

فصل ۲. مفاهیم اولیه

۴. ویژگیها و برچسب یالها ^

در بعضی از مجموعهداده های گراف، هر کدام از یالهای گراف نیز میتوانند برچسب و بردار ویژگی مربوط به خود داشته باشند. در مجموعهداده های بررسی شده در این پایاننامه، هیچکدام از یالها برچسب و بردار ویژگی نخواهند داشت.

۲_۳_۲ چالشها

زمانی که دادگان ما به صورت گراف باشند، با چالشهایی روبرو میشویم که هنگامی که دادگان به صورت تصویر یا متن باشند، وجود ندارند. مشکل اصلی گرافها این است که یک گراف با جایگشت خوردن رئوسش تغییر پیدا نمیکند، در حالی که چنین چیزی هنگام استفاده از دادگان تصویر و متن درست نیست. این نکته از این جهت دشواری به همراه دارد که هنگام ورودی دادن به مدل، بر اساس جایگشت رئوس یک گراف، میتوان یک داده را به انواع مختلفی نمایش داد و انتظار میرود یکسان بودن اطلاعات در تمامی این نمایشها به نحوی درون مدل به آن پرداخته شود. همچنین، از آنجایی که مسئله ما تولید گراف میباشد، ارزیابی خروجی مدل نیز به سادگی ارزیابی کردن یک تصویر و متن نخواهد بود و باید به دنبال روشهای بهتری برای آن گشت.

برای رفع چالش اول راهکار پیشنهادی و استفاده شده در این پروژه، جایگشت دادن گراف قبل از هر ورودی و مرتب کردن براساس الگوریتم جستجوی اولعمق است. از آنجایی که مدل ما براساس یادگیری عمیق است، هر داده را بارها خواهد دید و در هر تکرار، رئوس گراف جایگشتی تصادفی خواهند داشت. این باعث می شود هر چقدر تعداد دفعات تکرار داده ها در زمان آموزش بیشتر شود، هر داده با نمایش های بیشتری توسط مدل دیده می شود که باعث بهبود تعمیم پذیری در مدل می شود. از طرف دیگر، با چیدن رئوس براساس الگوریتم جستجوی اول عمق، می توان سختی کار را بسیار کم کرد و تعداد نمایی نمایش یک گراف را بسیار محدود تر کرد.

۲_۴ آموزش مدلهای مولد

همان طور که قبل تر به آن اشاره شد، خطا در مدلهای مولد به سادگی بررسی یک پارامتر مانند دقت نیست و برای آموزش دادن آنها نیازمند راه کار های هوشمندانه تری هستیم. به طور مثال، اگر فرض کنید هدف یک مدل مولد تولید تصاویر انسان باشد، پارامتری مانند میزان انسان بودن وجود ندارد که با استفاده از آن بتوان تابع خطا ساخت. ازین جهت، روش های متعددی برای

Edge Attributes and Labels^

Depth First Search (DFS)

Generalization'

برطرف کردن این مشکل مطرح شده است. در اینجا به دو مورد از روشهای مشهور برای حل این مشکل اشاره میکنیم:

۱. روشهای مبتنی بر کدگذار ۱۱ و کدگشا ۱۲

در این روشها، مدل حاوی دو بخش کلی کدگذار و کدگشا است. هدف کدگذار تبدیل ورودی به نمایندهای ۱۳ در فضای با ابعاد پایینتر است، به طوریکه نماینده یافته شده حاوی بخش اعظمی از اطلاعات ورودی باشد. هدف کدگشا نیز تبدیل یک نماینده از فضای با بعد پایین به خروجیای در فضای اولیه است. با وجود این دو بخش، مدل در مرحله آموزش سعی میکند هر ورودی را به فضای با بعد پایین برده و تبدیل به یک نماینده در این فضا کند و سیس با استفاده از این نماینده، ورودی را بازتولید کند^{۱۴}.

پس از آموزش مدل، بخش کدگشا را میتوان به چشم یک مدل مولد دید که در ورودی برداری تصادفی میگیرد و خروجیاش دادهی تولید شده مدنظر ما است.

۲. روشهای مبتنی بر نمونهبرداری

در روشهای مبتنی بر نمونهبرداری، مدل حاوی دو بخش مولد ۱۵ و تفکیککننده ۱۶ است. هنگام آموزش در این روشها، بخش مولد در تلاش است خروجیهایی تولید کند که مشابه دادههای واقعی باشند. بخش تفکیککننده نیز خروجیهای تولید شده توسط مولد را مورد ارزیابی قرار می دهد. با رقابت این دو بخش مدل با همدیگر یادگیری انجام می شود. در این روشها، بخش تفکیککننده می تواند از پیش آموزش داده شده باشد و در طول آموزش مولد، تغییر نکند، و یا می تواند در حین آموزش مولد، تغییر کرده و آموزش ببیند. مدلهای GAN ۱۷ که بار اول در سال ۲۰۱۴ در مقاله [۱] مطرح شدند و موفقیت بسیار زیادی کسب کردند، بر اساس روشهای مبتنی بر نمونهبرداری عمل میکنند.

در این پروژه، ما از تفکر پشت هر دو این روشها استفاده میکنیم و در نهایت خطایی برای مدل در نظر میگیریم که شباهتهایی به هر دو این روشها دارد. این خطا به طور دقیقتر به آن پرداخته خواهد شد.

Encoder''

 $[\]mathrm{Decoder}^{\text{\tiny \text{IT}}}$

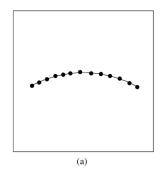
representation ''

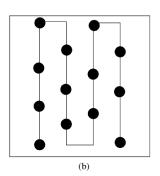
reproduce '*

 $[\]operatorname{Generator}^{\text{\tiny 10}}$

Discriminator 19

Generative Adversarial Network'

شکل ۲_۱: گرافهای تصاویر بالا یکسان هستند اما نحوهی چیدهشدن رئوس آنها تشخیص یکسان بودنشان را دشوار میکند.

۲ ـ ۵ ارزیابی مدلهای مولد

در خیلی از مسائل مربوط به یادگیری ماشین، ارزیابی مدل پس از آموزش، بخش بسیار سادهای محسوب می شود و معمولا فقط چندین مشخصه ۱۸ مانند صحت مورد بررسی قرار می گیرند و نمایانگر عملکرد مدل هستند. اما در مسئله تولید مشروط گراف، از آنجایی که هم مدل مولد است و هم خروجی گراف است، به این سادگی نیست. به طور خاص، در مسائل مربوط به تولید مشروط در حوزه تصویر و متن، اولین و ساده ترین روش ارزیابی خروجی های مدل، نگاه کردن به تصاویر و خواندن متنهای تولید شده است. اما هنگامی که خروجی به صورت گراف است، از آنجایی که می توان یک گراف را به روش های مختلفی رسم کرد، رسم گراف های خروجی و سنجش چشمی آنها، ارزیابی درستی نخواهد بود.

برای حل این مشکلات و ارزیابی گرافهای خروجی، چندین مولفه را با هم در نظر میگیریم:

محاسبهی صحت ۱۹ گرافهای تولید شده با استفاده از دستهبند ۲۰ های گراف

اولین نحوه ی ارزیابی استفاده شده برای یک مدل مشروط، محاسبه صحت گرافهای خروجی آن با بهرهگیری از دسته بند های گراف است. بدین جهت، پیشاپیش مستقل از روند آموزش مدل، تعدادی دسته بند برای مجموعه داده ورودی آموزش می دهیم که وظیفه هر کدام تخمین شرط از روی گراف تولید شده است. پس از اتمام آموزش مدل، از مدل تعداد زیادی خروجی با ورودی دادن شرط های متفاوت می گیریم. سپس به هر گراف خروجی به همراه شرط مدنظر ما برای آن، به چشم یک داده نگاه می کنیم. برای این مجموعه داده جدید تولید شده توسط مدل، صحت هر کدام از دسته بندها را روی آن می سنجیم. در نهایت، اگر صحت دسته بندها روی مجموعه داده اصلی و مجموعه داده تولید شده، نزدیک باشند، نمایانگر قدرت مدل و اگر از هم دور باشند، نمایانگر نقص مدل خواهد بود.

oarameter'^ Accuracy'

Classifier .

• مقایسه آمارههای گرافهای خروجی و گرافهای مجموعه داده

دومین نحوه ی ارزیابی گرافهای خروجی، مقایسه آماره ۲۱های آنها با آمارههای گرافهای مجموعه داده اصلی است. پنج آماره مورد بررسی قرار میگیرند که به ترتیب عبارت اند از: بزرگترین مجموعه همبند ۲۱، طول مسیر مشخصه ۳۳، معیار Gini، تعداد مثلثهای گراف، و میانگین درجه رئوس گراف. مشابه حالت قبل، در صورتی که این آمارهها برای گرافهای تولید شده نزدیک آمارهها در گرافهای مجموعه داده اصلی باشند، نمایانگر عملکرد مناسب مدل است و در غیر این صورت، نمایانگر عملکرد بد مدل خواهد بود.

MMD هم حساب می کنیم؟

 $\operatorname{Statistic}^{\text{\tiny{1}}}{}^{\text{\tiny{1}}}$

Largest Connected Component (LCC)^{۲7} Characteristic Path Length (CPL)⁷⁷

فصل ۳

کارهای پیشین

در این قسمت چند کار مرتبط انجام شده در زمینه مدلهای مولد و تولید مشروط را بررسی میکنیم و به بررسی کارهای انجام شده در حوزههای متن و گراف بسنده میکنیم. علت عدم بررسی کارهای مرتبط در حوزه تصویر، تفاوت بسیار زیاد راهکارها و چالشهای بین دو حوزه تصویر و گراف است. اما از آنجا که در هر دو حوزه متن و گراف با دادههای گسسته سر و کار داریم، رویکردهای مورد استفاده در این دو حوزه شباهتهای زیادی دارند و بررسی آنها کمککننده خواهد بود.

۱-۳ تولید مشروط در حوزه متن

تولید مشروط متن حوزه تحقیقاتی مهمی در پردازش زبان طبیعی است که به طور گستردهای مطالعه شده است. چند ایده پرتکرار در این حوزه عبارتاند از: استفاده از شبکههای عصبی بازگشتی به برای تعبیه ورودی (r, r, r) آموزش دادن شبکههای مبتنی بر مدلهای مولد خصمانه به با استفاده از ایدههای یادگیری تقویتی (r, r, r) شبکههای خود کلگذار متغیر (r, r, r) و بهرهگیری از شبکههای ترانسفرم (r, r, r) درون مدلها. در این بخش، نگاهی به روشهای مبتنی بر معماری کدگذار و کدگشا و روشهای مبتنی بر مدلهای مولد خصمانه میکنیم.

Natural Language Processing

Recurrent Neural Networks (RNNs)

Generative Adversarial Networks

Reinforcement Learning (RL)*

Variational Autoencoders^a

 $^{{\}rm Transformer}^{\flat}$

۱_۱_۳ روشهای مبتنی بر طراحی کدگذار و کدگشا

در سال ۲۰۱۴ مقاله [۲] چارچوب ۷ کدگذار و کدگشا را معرفی کرد. در این چارچوب، مدلها از دو بخش کدگذار و کدگشا تشکیل می شوند. نحوه ی کار این مدلها به این صورت است که ورودی مدل با استفاده از شبکههای عصبی بازگشتی، که بخش کدگذار مدل را تشکیل می دهد، تبدیل به برداری با طول ثابت می شود. سپس بردار بدست آمده به عنوان حالت اولیه شبکه ی کدگشا قرار داده شده و شبکه ی کدگشا متن خروجی را تولید می کند. چارچوب ارائه شده در حوزه متن موفقیت بسیار زیادی بدست آورده و افراد زیادی مدلهایشان را بر اساس این چارچوب طراحی کرده و آموزش می دهند. به طور مثال، در سال ۲۰۱۹ مقاله [۳] از این چارچوب استفاده کرد و توانست برای مسئله رزرو شخصی سازی شده رستوران راه حلی ارائه بدهد.

گرچه این چارچوب معماری سطح بالای مدل را مشخص و معلوم میکند، اما دربارهی معماری بخشهای جزئی آن حرفی نمیزند. به عنوان مثال، در مقاله [۲] بردار با طول ثابت، که بردار نهان نامیده میشود، آزاد و بدون هیچ شرطی در نظر گرفته شده بود و هدف مدل، فشردهسازی و بازتولید جملات ورودی بود. به این دسته از مدلها، مدلهای خودکدگذار گفته میشود. اما بعدتر، در مقاله [۸] مدلهای خودکدگذار متغیر ارائه شد که در آنها، مدل تلاش میکند که بردارهای نهان را به گونهای تولید کند که علاوه بر اینکه کدگشا بتواند از آنها جملهی ورودی را بدست آورد، از توزیع نرمال حول مبدا آمده باشند و با این کار استقلالی بین اعضای بردار نهان ایجاد شود. اضافه کردن این تغییر در مدل اولیه باعث شد که علاوه بر اینکه در بعضی از مسئلهها، مدلهای خودکدگذار متغیر نتایج بهتری کسب کردند، ویژگیهای بدست آمده در بردار نهانشان از هم گسیخته تر ۹ شوند [۱۳] که این باعث قابل فهم تر شدن ویژگیها میشود.

یکی از روشهای مطرح شده برای مسئله تولید مشروط متن که مبتنی بر مدلهای خودکدگذار متغیر است، روش ارائه شده در مقاله [*] است. در این روش ابتدا با استفاده از یک شبکه عصبی بازگشتی جملات ورودی، که با x نمایش داده می شوند، تبدیل به بردار نهان با نام z می شود. سپس شرط ورودی، که z نام دارد، را به بردار نهان بدست آمده می چسبانند. اعضای بردار z برخلاف بردار z می توانند هم گسسته و هم پیوسته باشند تا انواع شروط را پوشش دهند. به عنوان مثال، در مقاله یکی از شرطهای بردار z در بخش آزمایشها، مثبت یا منفی بودن پیام جمله است. پس از تشکیل بردار z در بخش مولد، که خود یک شبکه عصبی بازگشتی z است، استفاده می شود تا جمله z که خود یک شبکه عصبی بازگشتی z است، استفاده می شود تا جمله z که خود یک شبکه عصبی بازگشتی z دو کار انجام می گیرد.

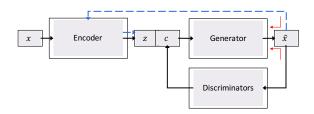
اولین کار، بررسی میزان پایبند بودن جمله $\hat{x}$ به شرط c است. برای این کار، به تعداد اعضای c تفکیککننده قرار

Framework^v

Autoencoder[^]

Disentangled⁴

Long short-term memory'

شکل ۳_۱: مدل مولد مشروط متن [۴]. بردارهای قرمز نمایانگر جریان گرادیان هستند و بردار آبی نمایانگر شرط استقلال است.

میدهند که هر یک وظیفه دارد میزان خطای بدستآوردن مولفه مربوطهاش در c را از جمله $\hat{x}$ محاسبه کند. چالش اصلی این قسمت، گسسته بودن جمله $\hat{x}$ است که بازگشت گرادیان را غیر ممکن میکند. برای رفع این مشکل، هنگام محاسبه $\hat{x}$ به جای استفاده از بردارهای یکگرم $\hat{x}$ از بردار احتمال پیوسته با دمای کمشونده استفاده میکنند. به طور دقیق خروجی برابر است با:

$\hat{x}_t \sim \operatorname{softmax}(o_t/\tau)$

 $au o \cdot t$ که در ابتدا برابر ۱ است. در طول آموزش، با au o t دمای سیستم است که در ابتدا برابر ۱ است. در طول آموزش، با au o t حاصل $\hat{x}_t$ به بردار یکگرم نزدیکتر می شود و در نهایت مشابه حالت گسسته عمل می کند.

دومین کار، ایجاد استقلال بین متغیرهای شرط c و بردار نهان z است. در حالت ایدهآل، انتظار از مدل آن است که بتوان متغیرهای شرطی c را تغییر داد بدون آن که تغییری در بردار نهان z رخ دهد. راهکار آنها برای بدست آوردن این استقلال آن است که بخش مولد طوری خروجی $\hat{x}$ را تولید کند که بتوان با استفاده از آن، مستقل از آن که مقدار c چیست، تمامی اطلاعات موجود در c را بازتولید کرد. ازین جهت، خروجی $\hat{x}$ به بخش کدگذار مدل داده می شود تا متغیر نهان $\hat{z}$ نظیر آن محاسبه شود و خطایی برحسب فاصله c به خطای کل مدل اضافه می شود. این شرط استقلال را می توان در شکل c به صورت بردار آبی رنگ دید.

با این که شبکههای بازگشتی پرکاربردترین شبکهها در تولید متن هستند، اما دو اشکال عمده دارند. اولین مشکل آنها این است که در روند آموزش، تابع درستنمایی ۱۲ را بیشینه میکنند که این مشکلی به نام Exposure Bias را به وجود می آورد. به طور ساده شده، در شبکههای بازگشتی، در زمان آموزش بخش کدگشا کلمات واقعی را به عنوان ورودی برای تولید کلمه بعد می گیرند، در حالی که هنگام ارزیابی مدل، کلمه خروجی مدل در مرحله قبل به عنوان ورودی داده می شود. این تفاوت بین نحوه ی آموزش و ارزیابی مشکلاتی را به همراه دارد. به عنوان مثال، اگر مدل در یک گام خروجی نامناسبی تولید کند، این خروجی نامناسب باعث نامناسب شدن خروجیهای مراحل بعد نیز می شود. دومین مشکل شبکههای بازگشتی مربوط

one-hot''

Likelihood ' '

به توابع خطای آنها است. اکثر توابع خطا، خطا را کلمه به کلمه محاسبه میکنند در حالی که ارزیابی بر اساس کل جمله است. مشابه قبل، این تفاوت بین آموزش و ارزیابی باعث ایجاد مشکلاتی می شود. برای رفع این مشکلات، روشهای مبتنی بر مدلهای مولد خصمانه مورد استفاده قرار گرفتند.

۲-۱-۳ روشهای مبتنی بر مدلهای مولد خصمانه

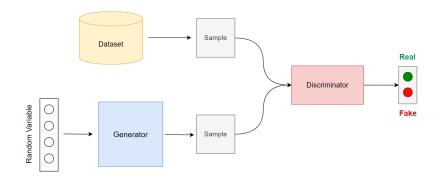
مشابه چارچوب کدگشا و کدگذار، در سال ۲۰۱۴ مقاله [۱] برای اولین بار شبکههای مولد خصمانه ۱۳ را برای تولید تصاویر معرفی کرد. روش ارائه شده دیدگاه جدیدی برای تولید داشت که با دیدگاههای معمول آن زمان بسیار فرق داشت. تا قبل از آن، اکثر مدلهای ارائه شده برای تولید تصاویر، در درون خود به دنبال تقریب زدن توزیع عکسها و مدلسازی آنها بودند و در مرحله ارزیابی، از توزیع تخمینزده نمونهبرداری انجام میدادند. اما ایده اصلی شبکههای مولد خصمانه این بود که به جای یادگیری و مدلسازی توزیع دادهها هنگام آموزش و نمونهبرداری از توزیع تخمینزده شده هنگام ارزیابی، مدل به صورت مستقیم در مرحله آموزش یاد بگیرد از توزیع اصلی دادهها نمونهبرداری انجام بدهد. این شبکهها در ابتدا چالشهای زیادی برای یادگیری داشتند و گزینه استواری ۱۴ نبودند اما با تحقیقات تکمیلی انجام شده روی آنها، هم اکنون به یکی از پرکاربردترین و مشهورترین شبکهها تبدیل شدهاند.

در حالت ساده، شبکههای مولد خصمانه دارای دو بخش مولد و تفکیککننده هستند. بخش مولد معمولا در ورودی یک بردار تصادفی می گیرد و این بردار تصادفی را پس از گذراندن از لایههای متوالی، تبدیل به نمونهای از داده مد نظر می کند. بخش دوم، تفکیککنندهای با دو دسته است. وظیفه تفکیککننده دسته بندی نمونههای ورودی داده شده، به دو دسته واقعی و ساختگی ۱۵ است. برای آموزش دادن تفکیککننده، به آن نمونههایی از دادههای واقعی مجموعه داده و همچنین نمونههایی از داده های تولید شده توسط بخش مولد نشان داده می شود و تفکیککننده باید بتواند این دو گروه از نمونهها را از یک دیگر جدا کند. از طرف دیگر، بخش مولد در تلاش خواهد بود تا داده های خروجی اش را طوری ایجاد کند تا بتواند تفکیککننده را فریب دهد و داده های شبی را به عنوان داده های واقعی از دیدگاه تفکیککننده جا بزند. برخلاف روش های قبلی، در این روش دو بخش مدل به جای همکاری، با یکدیگر رقابت می کنند و توابع خطایشان بر علیه همدیگر عمل می کنند.

Generative Adversarial Networks'*

Stable '*

Fake 10

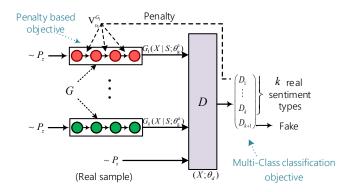
شكل $\Upsilon_{-}\Upsilon$: معماري مدلهاي مولد خصمانه.

یکی از روشهای مطرح شده در زمینه تولید مشروط متن که بر اساس مدلهای مولد خصمانه است، مدل ارائه شده در مقاله [v] است. در این مدل، مسئله تولید مشروط با شرط گسسته بررسی و برایش راهحل پیشنهاد می شود. در این مسئله، فرض بر این است که هر جمله دارای یک برچسب از k برجسب موجود است. به طور مثال، در حالت k=1 هر جمله می تواند پیامش مثبت یا منفی باشد. چارچوب مطرح شده در این مقاله که نام k=1 دارد تشکیل شده است از k=1 مولد و یک تفکیککننده با k=1 دسته. در شکل k=1 می توان تصویری از معماری مدل دید که در آن k=1 مولدها و k=1 تفکیککننده گفته شده است.

نحوه کار مدل به این صورت است که مولد G_i مسئول تولید نمونههایی با برچسب iام است. در مثال k=1 این به معنی وجود i مولد است که مولد اول مسئول تولید جملات با معنی مثبت و مولد دوم مسئول تولید جملات با معنی منفی است. تفکیککننده i هم دارای i i دسته است که i دسته اول آن مربوط به i برچسب موجود و دسته i مربوط به نمونههای ساختگی است. تفکیککننده وظیفهاش این است که با دیدن دادههای واقعی، هر کدام را در دسته مربوط به برچسب آن قرار بدهد و با دیدن دادههای تولید شده توسط هر کدام از مولدها، آنها را در دسته i ام مربوط به دادههای ساختگی قرار دهد. از طرف دیگر، وظیفه مولد i آن است که نمونههایش را به گونهای تولید کند که تفکیککننده آنها را در دسته i ام قرار بدهد.

در این مقاله، برای حل مشکل جریان نیافتن گرادیان از انتخابهای گسسته، به مسئله به صورت یک فرآیند تصمیم گیری پی درپی نگاه می کنند [۱۴]. در ساختار مسئله، این به این معنی است که هر مولد در زمان t احتمال تولید کلمه x_{t+1} را با فرض وجود کلمات $x_1, x_2, \dots, x_t$ ، محاسبه می کند. اما مشکلی که به وجود می آید آن است که تفکیک کننده مورد استفاده فقط آموزش دیده است تا جملات کامل را تفکیک کند در حالی که ممکن است $x_1, x_2, \dots, x_{t+1}$ جمله کاملی نباشد. برای دور زدن این مشکل، به ازای هر t، با استفاده از روش مونت کارلو t تعدادی جمله کامل که شروع آنها

Monte Carlo'

شکل $^{"}$ ت معماری مدل SentiGAN با k مولد و یک تفکیککننده با k+1 دسته [v].

است، با استفاده از احتمالهای تولید شده توسط مولد، نمونهبرداری می شوند و میانگین خطای جملات نمونهبرداری $x_{1:t}$ شده به عنوان تخمینی از خطای واقعی استفاده می شود.

در این مقاله، برای مولدها از شبکههای بازگشتی LSTM استفاده شده است. این مولدها با داشتن t کلمه اول، احتمالهای کلمه t+1 را محاسبه میکنند. همچنین برای تفکیککننده از شبکهی عصبی کانولوشنی t+1 استفاده می شود.

راهکار پیشنهاد شده در این مقاله خوبیهای زیادی دارد. به عنوان مثال، یکی از خوبیهای این مدل آن است که می توان با استفاده از هر یک از مولدها، جملاتی با هر کدام از k برچسب تولید کرد به طوری که همگی t کلمه اولشان یکسان با استفاده از مشکلات اصلی آن، عدم امکان استفاده از باشند که این عملکردی مشابه سامانههای تکمیل خود کار متن است. اما یکی از مشکلات اصلی آن، عدم امکان استفاده از آن برای مواقعی است که شرطهای پیوسته وجود دارد و یا تعداد دسته ها (k) زیاد است. علت این مشکل آن است که تعداد پارامترهای مدل به طور خطی با افزایش k افزایش پیدا می کند. این باعث می شود در روند آموزش، از آنجایی که از هر مولد تعدادی جمله نمونه برداری می کنیم و همچنین هر مولد باید در هر گام تغییر داده شود، زمان لازم برای آموزش دادن بسیار زیاد می شود.

۲_۳ تولید در حوزه گراف

استفاده از یادگیری ماشین در حوزه ی گراف، زمینه جدیدی است که اخیرا افراد زیادی در آن شروع به کار کردهاند. در حوزه گراف، به دلیل شباهت علی شباهت به دلیل شباهت هایی که گرافها به متون از لحاظ دادهای دارند، مدلهای ارائه شده برای تولید گراف شباهت ساختاری زیادی به مدلهای موجود در زمینه متون دارند. در اینجا به بررسی دو نمونه از آنها میپردازیم.

Convolutional Neural Network'

اولین مدل مورد بررسی ما در مقاله [۱۵] ارائه شده که نامش GraphRNN است. همانطور که از اسم آن می توان حدس زد، مدل ارائه شده مدلی بر اساس معماری مدلهای بازگشتی است که برای کار با دادههای گراف طراحی شده است. این روش، به یک گراف با جایگشت رئوس ثابت، به چشم یک دنباله نگاه می کند و مدل ترتیبی ۱۸ برای تولید رئوس و یالهای گراف پیشنهاد می دهد. در این راه، مدل مولد شامل ۲ بخش اصلی است که عبارت اند از بخش مولد رئوس و بخش مولد یالها.

نحوه ی عملکرد مدل به این صورت است که بخش مولد رئوس با توجه به رئوس و یالهای تولید شده در زمان t دو خروجی عملکرد مدل به این صورت است که بخش مولد رئوس با توجه به رئوس و یالهای تولید شده در زمان t با خروجی t دا نماینده وضعیت گراف تا مرحله t ام و t نماینده توزیع یالهای راس t با رئوس قبل از آن است. در مقاله t نمایانگر t ستون اول از سطر t ام در ماتریس مجاورت است. به عبارت دیگر، t برداری به طول t است که خانه ی t آن t است اگر راس t به راس t وصل باشد و t است اگر وصل نباشد. در این صورت، روابط بین t عبارت اند از:

$$h_t = f_{trans}(h_{t-1}, S_{t-1}^{\pi}) \tag{1-7}$$

$$\theta_t = f_{out}(h_t) \tag{Y-Y}$$

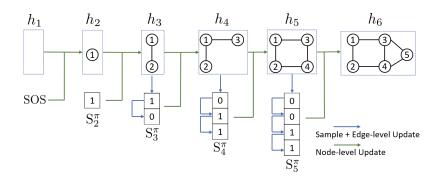
که در آنها f_{trans} و f_{trans} شبکههای عصبی دلخواه هستند. خروجی θ_t پس از تولید، به عنوان حالتاولیه شبکه بازگشتی یالها قرار می گیرد و این شبکه S_t^π را مرحله به مرحله تولید می کند. خروجی مرحله i شبکه ییالها ۱ یا • بوده و این مقدار برابر مقدار موجود در خانه ی S_t^π است. به طور خلاصه، این مدل، ماتریس مجاورت یک گراف را سطر به سطر تولید می کند.

راهکار پیشنهادی این مقاله برای مشکل جایگشت رئوس در گرافها این است که هنگام ورودی دادن گراف به مدل، گراف را با استفاده از الگوریتم جستجوی سطحاول ۱۹ ترتیب میدهد. با استفاده از این کار، میتواند تعداد جایگشتهای نمایی گرافها را به شدت کاهش دهد. برای مطالعه دقیقتر خوبیهای این نوع ترتیب دادن به رئوس، به مقاله [۱۵] مراجعه کنید.

مدل مطرح شده در این مقاله، یکی از اولین مدلهای مولد برای تولید گراف است و انتظار می رود مشکلات زیادی به همراه داشته باشد. یکی از بزرگترین مشکلات این مدل (که مشکل رایجی در شبکههای بازگشتی است) این است که اکثر عملیات مدل به صورت پشت سر هم و خطی انجام می گیرند و مدل، مدلی ترتیبی است. این وابستگی هر مرحله به نتایج مراحل قبل باعث می شود نتوانیم از قابلیت اصلی کارتهای گرافیکی، که موازی سازی کارها است، برای افزایش سرعت

Sequential'

Breadth First Search (BFS) 19

شكل ٣-٣: معماري مدل GraphRNN كه شامل دو بخش مولد رئوس و مولد يالها است [١٥].

آموزش استفاده موثری بکنیم. ازین جهت مقدار زمان مورد نیاز هم برای آموزش این مدل و هم برای تولید گراف توسط آن بسیار زیاد است و برای گرافهای با تعداد رئوس بالا قابل استفاده نیست.

روش دیگر مورد بررسی ما مدل ارائه شده در مقاله [۱۶] است که یکی از اهدافش بهبود سرعت مدلهای ترتیبی مانند GraphRNN است و همچنین مدل مورد استفاده ما در این پروژه خواهد بود. در این مدل، ساده و بدونجهت بودن گرافها فرض می شود. ویژگیهای مهم راه حل ارائه شده در این مقاله عبارتاند از ارائه چارچوب تنظیم اندازه بلوک و اندازه گام ۲۰ برای سبک و سنگین کردن بین کیفیت و سرعت مدل، ارائه شبکه عصبی گراف بر اساس مکانیزم توجه ۲۱ برای کاستن تاثیر جایگشت رئوس و بهبود کارایی، و مدل سازی خروجی به صورت ترکیب توابع برنولی ۲۲.

نحوه ی عملکرد مدل شبیه روشهای مبنی بر کدگشا و کدگذار میباشد. روند اجرای برنامه در هر گام به این صورت است که B راس تولید میکند که B اندازه بلوک است. سپس از B راس تولید شده ، S تای اول که S اندازه گام است را نگه می دارد و بقیه را دور می اندازد. با انجام این کار ، افزایش و کاهش دادن پارامترهای B , S باعث تغییر در سرعت و کیفیت مدل می شود . از آنجایی که در اکثر آزمایشات S = S = 1 در نظر گرفته شده است ، ما هم همین فرض را برای ادامه این توضیحات می کنیم. با وجود این فرض S = S با خواهد شد.

مدل در ابتدا برای هر یک از رئوس با استفاده از یک لایه خطی نمایش اولیهای محاسبه میکند که نام آن را $h_{b_i}^*$ میگذارد. سپس این نمایش های اولیه را به یک شبکهی عصبی گراف که با ارسال پیام $^{
m Y}$ کار میکند، به عنوان ورودی می دهد و پس از طی R لایه انتقال پیام و توجه، نمایش های نهایی رئوس ت را که نام آنها $h_{b_i}^R$ است به عنوان خروجی از شبکه عصبی گراف می گیرد. در انتها برای مدل سازی توزیع یال ها،از ترکیب K توزیع برنولی استفاده می شود. روابط محاسبه خروجی به صورت

Block Size and Sample Stride

Attention

Mixture of Bernoulli Distributions

Message Passing^{**}

زیر در میآیند:

$$\alpha_1, \alpha_7, \dots, \alpha_K = \operatorname{Softmax}(\sum_{i \in b_t, 1 \le j \le i} MLP_{\alpha}(h_i^R - h_j^R)) \tag{\ref{T-T}}$$

$$\theta_{\mathsf{Y},i,j},\theta_{\mathsf{Y},i,j},\dots,\theta_{K,i,j} = \operatorname{Sigmoid}(MLP_{\theta}(h_i^R - h_j^R)) \tag{\texttt{Y-Y}}$$

$$p(L_{b_t}^{\pi}|L_{b_1}^{\pi},\dots,L_{b_{t-1}}^{\pi}) = \sum_{k=1}^{K} \alpha_k \prod_{i \in b_t} \prod_{1 \leq j \leq i} \theta_{k,i,j} \tag{2-7}$$

در ابتدا بسته به آنکه نماینده های نهایی رئوس چقدر با هم دیگر فاصله دارند، ضرایب K توزیع برنولی را بدست می آورند. سپس برای دو راس مانند i,j احتمال وجود یالی بین این دو را در هر کدام از توزیع های برنولی محاسبه می کنند. در انتها، احتمال وجود یال ها برابر ضرب تعدادی برنولی می شود و هر کدام از برنولی ها با اعمال ضریب مربوطه شان با همدیگر مخلوط شده و احتمال نهایی بوجود می آید. در این مدل، فرض می شود یال های متصل به راس t با فرض معلوم بودن t راس قبل از هم دیگر مستقل هستند.

شایان ذکر است که این مدل به طور مستقیم در چارچوب کدگشا و کدگذار قرار نمیگیرد، زیرا به جای بردن کل گراف به فضای نهان، این کار را برای هر راس انجام میدهد. اما روند کلی اجرای آن بسیار شبیه روند کار در آن چارچوب است.

فصل ۴

مدل و نتایج

در این فصل ابتدا بررسی اجمالی از مدل انجام میشود. سپس <mark>نحوهی دور زدن مشکل گسستگی در مدل ارائه شده</mark> توضیح داده میشود. در نهایت نتایج بدستآمده مدل در تعدادی آزمایش ارائه و بررسی میشود.

۱_۴ بررسی اجمالی مدل

ایده ی اصلی رویکرد ما برای مسئله تولید مشروط گراف، تبدیل مولد بدون شرط گراف به مولدی مشروط است. همان طور که در کارهای پیشین مربوط به حوزه متون دیدیم، بسیاری از مدلهای مطرح شده برای تولید مشروط، از تغییر دادن مدلی بدون شرط بوجود می آیند و تغییر داده شده معمولا اضافه کردن بردار نماینده شرط به بردار نهان است. در اینجا کار مشابهی انجام می شود.

مدل مطرح شده ما حاوی ۲ بخش اصلی است که عبارتاند از <mark>مولد</mark> و <mark>دستهبند</mark>. بخش مولد مدل، مولد گراف بدونشرط GRAN است که کمی تغییر در آن داده شده است.

به مدل در ورودی یک زیرگراف تصادفی به همراه شرط مربوط به گراف کامل داده می شود. نحوه ی کار مدل به این صورت است که در ابتدا شرط داده شده در ورودی پس از یک تبدیل خطی، تبدیل به بردار نماینده شرط در فضایی نهان می شود. این بردار، به بردار نهان تمامی رئوس، قبل از ورودی داده شدن به شبکه عصبی گراف درون GRAN، متصل شده و حاصل به عنوان ورودی به شبکه عصبی گراف داده می شود. با انجام این کار می توانیم وجود رابطه ی بین شرط گراف با نحوه ی اتصال رئوس یه یک دیگر را مدل سازی کرده و بردارهای نهان انتهایی هر راس را به نحوی تولید کنیم که شرط گراف با

آن در بردار نهانش لحاظ شده باشد. به طور دقیق اگر شرط گراف را c بنامیم، روابط زیر برقرار خواهند بود:

$$\hat{c} = Wc + b \tag{1-f}$$

$$\hat{h}_{b_t}^{\bullet} = (h_{b_t}^{\bullet}, \hat{c}) \tag{Y-f}$$

$$h_{b_1}^R, \dots, h_{b_t}^R = GNN(\hat{h}_{b_1}^{\boldsymbol{\cdot}}, \dots, \hat{h}_{b_t}^{\boldsymbol{\cdot}}) \tag{\Upsilon-\Upsilon}$$

با استفاده از $h_{b_i}^R$ های جدید، مشابه قبل خطای GRAN محاسبه می شود. ما این خطا را $\mathcal{L}_{adj}$ می نامیم.

علاوه بر اینکار، از راهکار نمونهبرداری و تفکیککنندگی استفاده میکنیم تا مدل را مشروط کنیم. ابتدا قبل از شروع آموزش مدل، یک دستهبند گراف آموزش داده می شود تا بتواند برای گرافهای مجموعه داده، شرط را تخمین بزند. در مجموعهداده های بررسی شده، بردارهای شرط، بردارهایی یکگرم هستند و هر گراف در یکی از k دسته قرار میگیرند. پس از آموزش دستهبند، در مرحله یادگیری مدل مشروط، دستهبند بارگذاری ا میشود و در روند آموزش مدل مشروط، ثابت مى ماند. در آموزش مدل مشروط، دو پارامتر تعداد نمونه ها (samples) و تعداد گام ها (steps) وجود دارد. در هر مرحله آموزش، به اندازه samples گراف با استفاده از مدل تولید می کنیم به طوری که هر کدام از آنها در گام صفرم همان زیرگراف ورودی داده شدهاند و به تعداد steps راس جدید به همراه پالهای متصل به آنها به هر کدام اضافه می شود. این کار، مشابه کاری است که در SentiGAN انجام میشود اما لزوما مشابه آن، تا تولید کامل گراف جلو نمیرویم. سپس، نمونههای تولید شده به دستهبند داده شده و مقدار خطای هر کدام محاسبه می شوند. از آنجایی که تولید کردن راس t گراف به نحوی که گراف بدست آمده دارای شرط مناسب باشد، با افزایش t راحت تر و با کاهش آن سخت تر می شود، بسته به آن که زیرگراف ورودی چند راس از گراف اصلی را ندارد، پارامتر کاهندهای در خطای این نمونهها ضرب میشود. برای روشن شدن این موضوع، فرض کنید زیرگراف ورودی فقط ۱ راس از گراف اصلی را ندارد. در آن صورت تولید ۱ راس به طوری که گراف حاصل دارای شرط گراف اصلی باشد کار سادهای محسوب می شود. اما اگر زیرگراف ورودی نصف رئوس گراف اصلی اش را نداشته باشد، تولید راس بعدی به طوری که گراف بدست آمده شرط نهایی را داشته باشد، کار به مراتب دشوارتری است. به عبارت دیگر، هر چقدر فاصله بین تعداد رئوس زیرگراف و گرافاصلی کمتر شود، بازتولید گرافی مشابه گراف اصلی، کار سادهتری است. ازین جهت، هنگام محاسبه خطا، بسته به آنکه زیرگراف ورودی چقدر با گراف اصلی فاصله دارد، باید خطایش کم شود. به طور دقیق اگر $\hat{G}$ زیرگراف ورودی، G گراف کامل آن، و γ یارامتر کاهنده باشند، آنگاه

$$\mathcal{L}_{conditional} = \gamma^{|G| - |\hat{G}|} \times \mathcal{L}_{classifier}(samples) \tag{f_f}$$

Load'

خطای نهایی بخش مشروط کردن مدل خواهد بود.

برای مجموعه داده هایی که در آن ها رئوس نیز دارای برچسب اند، خطای نوع سومی نیز در نظر گرفته می شود. هنگام کار با این مجموعه داده ها، به مدل، یک بخش تخمین زن برچسب رئوس که نام آن را Node Classifier قرار می دهیم، اضافه می شود که ورودی آن، بردار نهان نهایی هر راس $h_{b_i}^R$ است و هدف آن تخمین زدن برچسب آن راس است. تابع خطای استفاده شده برای آن نیز مشابه توابع خطا دسته بند های معمولی خواهد بود. مشابه استدلال بخش قبل، این مقدار نیز در ضرب می شود. به صورت دقیق

$$\mathcal{L}_{node-label} = \gamma^{|G|-|\hat{G}|} \times \mathcal{L}_{node-classifier}(nodes) \tag{0-4}$$

خطای مربوط به این بخش خواهد شد.

خطای نهایی مدل که گرادیانها با استفاده از آن بدست می آید، ترکیب خطی از سه خطای فوق است. به طور دقیق

$$\mathcal{L} = \mathcal{L}_{adj} + \lambda_1 \mathcal{L}_{conditional} + \lambda_1 \mathcal{L}_{node-label} \tag{9-4}$$

خطای نهایی مدل است. در این رابطه، پارامترهای λ_1, λ_7 جزو ابرپارامتر ^{7} های سیستم خواهد بود که بسته به مجموعه داده ها، میتوان آنها را تنظیم کرد.

۲-۴ مشکل گسسته بودن و عدم جریان گرادیان

در جریان کار مدل، در خطای نوع دوم £ £ £ £ با مشکل گسسته بودن گراف روبرو می شویم. مشکل موجود آن است که برای افزودن راس جدید به زیرگراف ورودی و انتخاب یالهای متصل به آن، از آنجایی که بودن یا نبودن یال امری گسسته است، گرادیان حاصل از خطای دسته بند نمی تواند از آن جریان پیدا کند. برای رفع این مشکل، از تکنیک ارائه شده در [۱۷] به نام نورون تصادفی دودویی ۳ استفاده می کنیم. با استفاده از این تکنیک، می توان از یک توزیع برنولی دوتایی، به نحوی نمونه برداری کرد که جریان گرادیان به هم نخورد. به طور کلی زمانی که می خواهیم راس جدیدی تولید کنیم، برای تولید یالهایش اگر در حال آموزش باشیم، با استفاده از نورون تصادفی دودویی نمونه برداری را انجام می دهیم و در صورتی که در حال ارزیابی باشیم، از توزیع برنولی نمونه گیری می کنیم.

Binary Stochastic Neuron

Hyperparameters

$. {\bf Erdos Renyi-0.25-0.75-50} \\ \bigcirc$	مجموعهداده ساختگح	عەدادەھاي PROTEINS و	خلاصه اطلاعات مجموع	جدول ۴_١:
--	-------------------	----------------------	---------------------	-----------

ErdosRenyi-0.25-0.75-50	PROTEINS	مجموعهداده
Y · · · ·	1117	تعداد گرافها
۵۰	۶۲۰	بيشينه تعداد رئوس
۵۰	٣٩/٠٥	میانگین تعداد رئوس
۲	۲	تعداد دستهها
•/۵, •/۵	•/8, •/4	توزيع فراواني دستهها

۴_۳ آزمایشها و نتایج

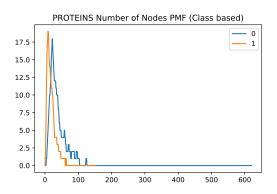
در این قسمت مدل ارائهشده را روی دادههای واقعی آزمایش کرده و نتایج را بررسی میکنیم.

۱_۳_۴ مجموعه داده ها

دو مجموعهداده در این پایاننامه مورد بررسی قرار گرفتهاند که عبارتاند از مجموعهدادههای مولکولی PROTEINS و مجموعهدادههای ساختگی گرافهای Erdos Renyi با مقادیر p مختلف. خلاصهای از این دو مجموعهداده را میتوان در جدول p دید.

مجموعه داده های PROTEINS همانطور که در جدول ۴_۱ می توان دید، گراف هایش دو دسته دارند. نمودار توزیع تعداد رئوس گراف های تعداد رئوس گراف های تعداد رئوس گراف های مربوط با دسته اول بیشتر است که این مطلب در ادامه هنگام بررسی نتایج اثرگذار خواهد بود.

مجموعه داده های Erdos Renyi نیز مجموعه داده ی ساختگی است که از ۲۰۰۰۰ گراف با ۵۰ راس تشکیل شده است. Erdos Renyi نیز مجموعه داده ی تصادفی اند که دارای یک پارامتر p هستند که نمایانگر احتمال وجود هر گراف های تصادفی اند که دارای یک پارامتر p هستند که نمایانگر احتمال وجود هر یال است. برای تولید یک گراف از این دسته، به ازای هر یال، نمونه ای از توزیع برنولی با پارامتر p کافیست برداشته شود تا وجود یا عدم وجود یال مشخص شود. در مجموعه داده مورد آزمایش، ۱۰۰۰۰ گراف با p دسته است. آزمایش مدل روی گراف با p دسته است. آزمایش مدل روی این مجموعه داده بسیار ساده است، صرفا برای بررسی سالم بودن مدل است.

شكل ۴_١: توزيع تعداد رئوس مجموعهداده PROTEINS بر حسب كلاس.

۴_۳_۲ بررسی نتایج آزمایش

هنگام ارزیابی تمامی آزمایش ها، دقت مجموعهداده تولید شده توسط مدل به وسیله چند تفکیککننده ارزیابی می شود. این تفکیککننده از معماری DGCNN [۱۹] DiffPool [۱۸]، و Togcnn هستند. همچنین، تفکیککننده ادارای یکی از معماری GraphSAGE است. در تمامی آزمایش ها پارامتر های بارامتر ها

نتابج آزمایش روی مجموعهداده Erdos Renyi

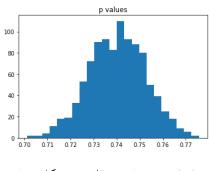
این سری آزمایشها جزو اولین آزمایشهای انجام شده توسط مدل هستند و هدف آنها مطمئن شدن از درستی پیادهسازی مدل این سری آزمایشها جزو اولین آزمایشهای انجام شده توسط مدل آموزش داده شده با دستهبند از نوع GraphSAGE است. نتایج بدست آمده پس از ارزیابی گرافهای تولید شده توسط مدل آموزش داده شده با دسته بند از شکل 7-4 را میتوان در جدول 7-4 دید. همچنین، نمودار توزیع تخمین مقدار p در گرافهای دو دسته را میتوانید در شکل p ببینید. از آنجا که مقدار واقعی p برای گرافهای دسته p برای در گرافهای دسته p برای در گرافهای در خواهای در

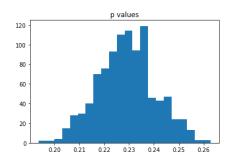
نتابج آزمایش روی مجموعهداده PROTEINS

در این سری آزمایشها برخلاف دسته قبل، برای ارزیابی مدل پس از آموزش، گرافهای تولید شده توسط مدل به وسیله سه در این سری آزمایشها برخلاف دسته قبل، برای ارزیابی مدل پس از آموزش، گرافهای مدل به وسیله سه و صحت عملکرد هر دسته بند برای هر دسته بند برای هر Grid Search*

صحت دستهبند روی نمونههای کلاس ۱	صحت دستهبند روی نمونههای کلاس ۰	مجموعهداده
1 • • 7.	1 • • 7.	گرافهاي واقعي
١٠٠٪	99/V'/.	گرافهای تولید شده

جدول ۴_۲: نتایج مدل روی مجموعهداده Erdos Renyi.

(ب) توزیع تخمین مقادیر p در کلاس ۱.

قرزیع تخمین مقادیر p در کلاس ۰.

.Erdos Renyi شکل -1: توزیع تخمین مقادیر p در گرافهای تولید شده در آزمایش مجموعهداده شکل -1: توزیع تخمین مقادیر -1

کلاس بدست میآید. همانطور که قبلتر بهش اشاره شد، هر چقدر صحتهای بدست آمده این دسته بندها روی گرافهای تولید شده به صحت آنها روی گرافهای واقعی نزدیکتر شود، می توان به این معنی برداشت کرد که مدل عملکرد بهتری دارد. علاوه بر ارزیابی توسط دسته بندها، برای گرافهای تولید شده توسط مدل، آمارههای پیش تر معرف شده محاسبه شده و مشابه صحتها، با آمارههای گرافهای واقعی مقایسه می شوند. بار دیگر، هر چقدر این آمارهها به همدیگر نردیک تر باشند، مدل عملکرد بهتری دارد.

در جدول ۲-۲ می توانید نتایج مربوط به بررسی صحت را روی گرافهای تولید شده و گرافهای واقعی ببینید. همچنین، در جدول ۲-۴ می توان آمارههای گرافهای واقعی و تولید شده رو بر حسب کلاس مشاهده کرد. اگر به نتایج صحت بدست آمده دقت کنیم، می بینیم که صحت در گرافهای تولید شده و گرافهای واقعی حدود ۵٪ با هم اختلاف دارند. این در حالی است که میانگین صحت دسته بندها روی گرافهای واقعی حدود ۱۸۰٪ است. همچنین، اگر به آمارههایی همچون بزرگترین مولفه همبند و میانگین درجه رئوس در گرافهای تولید شده و واقعی نگاه کنیم، باری دیگر نزدیکی زیادی بین دسته ها در دو گروه واقعی و تولید شده مشاهده می شود که بسیار نتیجه امیدوار کنندهای است.

اگر به نتایج دسته بند ها توجه کنید، می توان دید که دسته بندهای از پیش اموزش داده شده مورد استفاده، همگی تمایلی به سمت دسته • دارند. این به دلیل نسبت ۶۰ درصدی آنها در مجموعه دادگان است که باعث می شود دسته بنرگتر بهتر شود افزایش صحت خود روی تمامی مجموعه داده ها ترجیح بدهند نوعی آموزش ببینند که دقت شان روی دسته بزرگتر بهتر شود

جدول ۴_۳: بررسی صحت گرافهای تولید شده در آزمایش مجموعهداده PROTEINS.

صحت دستهبند روی نمونههای کلاس ۱	صحت دستهبند روی نمونههای کلاس ۰	مجموعهداده / دستهبند
۶۵/۵٪.	AY/•7.	گرافهای واقعی / GraphSAGE
۵۶/۱٪	V*/4 ⁻ /.	گرافهای تولیدشده / GraphSAGE
5°7/°7′.	۸١/۶٪.	گرافهای واقعی / DGCNN
۵۵/۷٪.	V*/A'/.	گرافهای تولیدشده / DGCNN
47/8%	97/4%	گرافهای واقعی / DiffPool
٣ ٧/۶ ⁻ /.	9 ٢/٥٪	گرافهای تولیدشده / DiffPool

جدول ۴_۴: بررسی صحت گرافهای تولید شده در آزمایش مجموعهداده PROTEINS.

طول مسير مشخصه	Gini	تعداد مثلثها	بزرگترین مولفه همبند	میانگین درجه رئوس	مجموعهداده / دسته
۵/۶۰۵	٠/٠۵٢٢	44/4.	47/87	٣/٧٩٨	گرافهای واقعی / دسته ۰
٣/٣٣	-1/174	17/74	YY/YV	٣/۶۴	گرافهای واقعی / دسته ۱
4/11/	•/١١٧	٣٠/٩٢	45/47	4/1.4	گرافهای تولید شده / دسته ۰
7/8954	1/1041	18/111	۲۳/۵V۶	٣/۵٩۵	گرافهای تولید شده / دسته ۱

اگرچه منجر به باعث کاهش دقت در دسته کوچکتر میشود<mark>. برای بهبود این مِشکل، هنگام آموزش دستهبندها، خطای دو</mark>

دسته را ضریبدار کردیم اما همچنان این تمایل باقی میماند.

باز فکر کنیم ببینیم چه جوری می تونیم مشکل رو حل کنیم مثلا از هر دسته تعداد یکسانی داده بدیم بهش

فصل ۵

نتيجهگيري

در این پروژه به مسئله تولید مشروط گراف پرداختیم. ابتدا چندین راهکار مربوط به مسئله تولید و تولید مشروط در حوزههای گراف و متن را مورد بررسی قرار دادیم. سپس با بکارگیری ایدههای موجود در روشهای پیشین، نحوهی تبدیل یک مدل مولد بدون شرط گراف به یک مدل مولد مشروط را بیان کرده و چالشهای مربوط به مرحله آموزش و ارزیابی آنرا مطرح کرده و راه حلهای پیشنهادی برای هر کدام را بررسی کردیم. در انتها، آزمایشهایی روی مجموعه دادههای واقعی و ساختگی اجرا کرده و نتایج آنها را گزارش کردیم که نشان دهنده کارایی خوب مدل ارائه شده بودند.

با وجود مطالب بیان شده، هنوز چالشها و مشکلات زیادی در مسئله تولید مشروط گراف وجود دارد. به عنوان مثال، یکی از مشکلات مدل ارائه شده اتکای بسیار زیاد آن بر روی دسته بند از قبل آموزش دیده شده مورد استفاده است. به طور مثال، در آزمایشهای مجموعه دادگان واقعی دیدیم که وجود جانبداری در دسته بند، موجب ایجاد عدم تعادل در مولد مشروط حاصل می شود. یکی دیگر از مشکلات مدل ارائه شده این است که در مرحله آموزش، از مدل انتظار می رود با وجود یک زیرگراف، چندین راس را طوری تولید کند که گراف تشکیل شده در دسته مناسب قرار بگیرد، در حالی که در هنگام ارزیابی، از مدل انتظار داریم بدون هیچ زیرگراف داده شده، یک گراف کامل در دسته مدنظر تولید کند. این مشکل، مشابه مشکل هشکل هشکل می مولد خصمانه روی آورد که این در کارهای آتی قرار می گیرد.

مراجع

- I. J. Goodfellow, J. Pouget-Abadie, M. Mirza, B. Xu, D. Warde-Farley, S. Ozair,
   A. Courville, and Y. Bengio. Generative adversarial networks, 2014.
- [2] I. Sutskever, O. Vinyals, and Q. V. Le. Sequence to sequence learning with neural networks. In *Proceedings of the 27th International Conference on Neural Information Processing Systems Volume 2*, NIPS'14, page 3104–3112, Cambridge, MA, USA, 2014. MIT Press.
- [3] L. Luo, W. Huang, Q. Zeng, Z. Nie, and X. Sun. Learning personalized end-to-end goal-oriented dialog. In AAAI, 2019.
- [4] Z. Hu, Z. Yang, X. Liang, R. Salakhutdinov, and E. P. Xing. Toward controlled generation of text, 2017.
- [5] Y. Zhang, Z. Gan, and L. Carin. Generating text via adversarial training. 2016.
- [6] K. Mo, S. Li, Y. Zhang, J. Li, and Q. Yang. Personalizing a dialogue system with transfer reinforcement learning, 2016.
- [7] K. Wang and X. Wan. Sentigan: Generating sentimental texts via mixture adversarial networks. In *Proceedings of the Twenty-Seventh International Joint Conference on Artificial Intelligence, IJCAI-18*, pages 4446–4452. International Joint Conferences on Artificial Intelligence Organization, 7 2018.
- [8] D. P. Kingma and M. Welling. Auto-encoding variational bayes. CoRR, abs/1312.6114, 2014.
- [9] I. V. Serban, A. Sordoni, R. Lowe, L. Charlin, J. Pineau, A. Courville, and Y. Bengio. A hierarchical latent variable encoder-decoder model for generating dialogues. In *Pro-*

مراجع

ceedings of the Thirty-First AAAI Conference on Artificial Intelligence, AAAI'17, page 3295–3301. AAAI Press, 2017.

- [10] W. Wang, Z. Gan, H. Xu, R. Zhang, G. Wang, D. Shen, C. Chen, and L. Carin. Topic-guided variational auto-encoder for text generation. *Proceedings of the 2019 Conference of the North*, 2019.
- [11] J. Devlin, M.-W. Chang, K. Lee, and K. Toutanova. Bert: Pre-training of deep bidirectional transformers for language understanding. *ArXiv*, abs/1810.04805, 2019.
- [12] A. Radford. Improving language understanding by generative pre-training. 2018.
- [13] I. Higgins, L. Matthey, X. Glorot, A. Pal, B. Uria, C. Blundell, S. Mohamed, and A. Lerchner. Early visual concept learning with unsupervised deep learning, 2016.
- [14] P. Bachman and D. Precup. Data generation as sequential decision making, 2015.
- [15] J. You, R. Ying, X. Ren, W. L. Hamilton, and J. Leskovec. Graphrnn: Generating realistic graphs with deep auto-regressive models, 2018.
- [16] R. Liao, Y. Li, Y. Song, S. Wang, C. Nash, W. L. Hamilton, D. Duvenaud, R. Urtasun, and R. S. Zemel. Efficient graph generation with graph recurrent attention networks, 2020.
- [17] A. Z. Pervaiz, S. Datta, and K. Y. Camsari. Probabilistic computing with binary stochastic neurons. In 2019 IEEE BiCMOS and Compound semiconductor Integrated Circuits and Technology Symposium (BCICTS), pages 1–6, 2019.
- [18] W. L. Hamilton, R. Ying, and J. Leskovec. Inductive representation learning on large graphs, 2018.
- [19] R. Ying, J. You, C. Morris, X. Ren, W. L. Hamilton, and J. Leskovec. Hierarchical graph representation learning with differentiable pooling, 2019.
- [20] M. Zhang, Z. Cui, M. Neumann, and Y. Chen. An end-to-end deep learning architecture for graph classification. In AAAI, 2018.

واژهنامه

تعمیمپذیریgeneralization	الف
fine-tuning تنظیم دقیق	hyperparameter
loss function	infer
content generation	statistic
generalization	stable
تفکیککنندهdiscriminator	message passing انتقال پیام
reinforcement	
sequential ترتیبی	~~ب~~
attention	بارگذاریاoading
mixture	label
bias نمایل	maximum بيشينه
	reproduce
E	recurrent
جستوجوي جامع	
breadth first search	پ
جستجوی شبکهایوی شبکهای grid search	backpropagation
₹	ت
framework جارجوب	

واژهنامه

ص	
accuracy	۲
	عرکتعدرکت
ق	
transferable	$\dot{oldsymbol{ au}}$
strongقوى	غو د کدگذار
قابل تفسير interpretable	adversarial
ک	د
كمينه minimum	دادهها، دادگان
	precision
گ	binary دودویی
strideگام	classifier
	درستنماییاkelihood
۴	
parallel	ر
مدلهای عمیق deep models.	gradient descent method گرادیان
و generative	node
latent variable	کدگذار encoder
adjacency matrixماتریس مجاورت	decoder
مشخصه parameter	
مسير مشخصه characteristic path	س
	fake
ن	
representation	ش
	graph neural networks گراف

٣٩	ا از ه نامه

supervised learning	همبند
edge	
one hot	ي

Abstract

In recent years, deep generative models have achieved considerable success in graph gen-

eration. However, past work has primarily focused on unrestricted generation, which is in

contrast with many advances in conditional generation in text and images. Due to the fact

that graphs become more meaningful when associated with a context, the question is whether

we can transfer the progress from text and images to the domain of graphs. In this project,

we utilize several ideas from the domain of images and text and tackle the challenge of con-

ditional graph generation. We propose a supervised approach to training deep generative

models for conditional graph generation and evaluate the model on several different network

datasets.

Keywords: Deep Learning, Graph Generation, Conditional Graph Generation

Sharif University of Technology

Department of Computer Engineering

B.Sc. Thesis

Conditional Graph Generation

By:

Amir Mojtaba Sabour

Supervisor:

Dr. Mahdieh Soleymani

January 2021